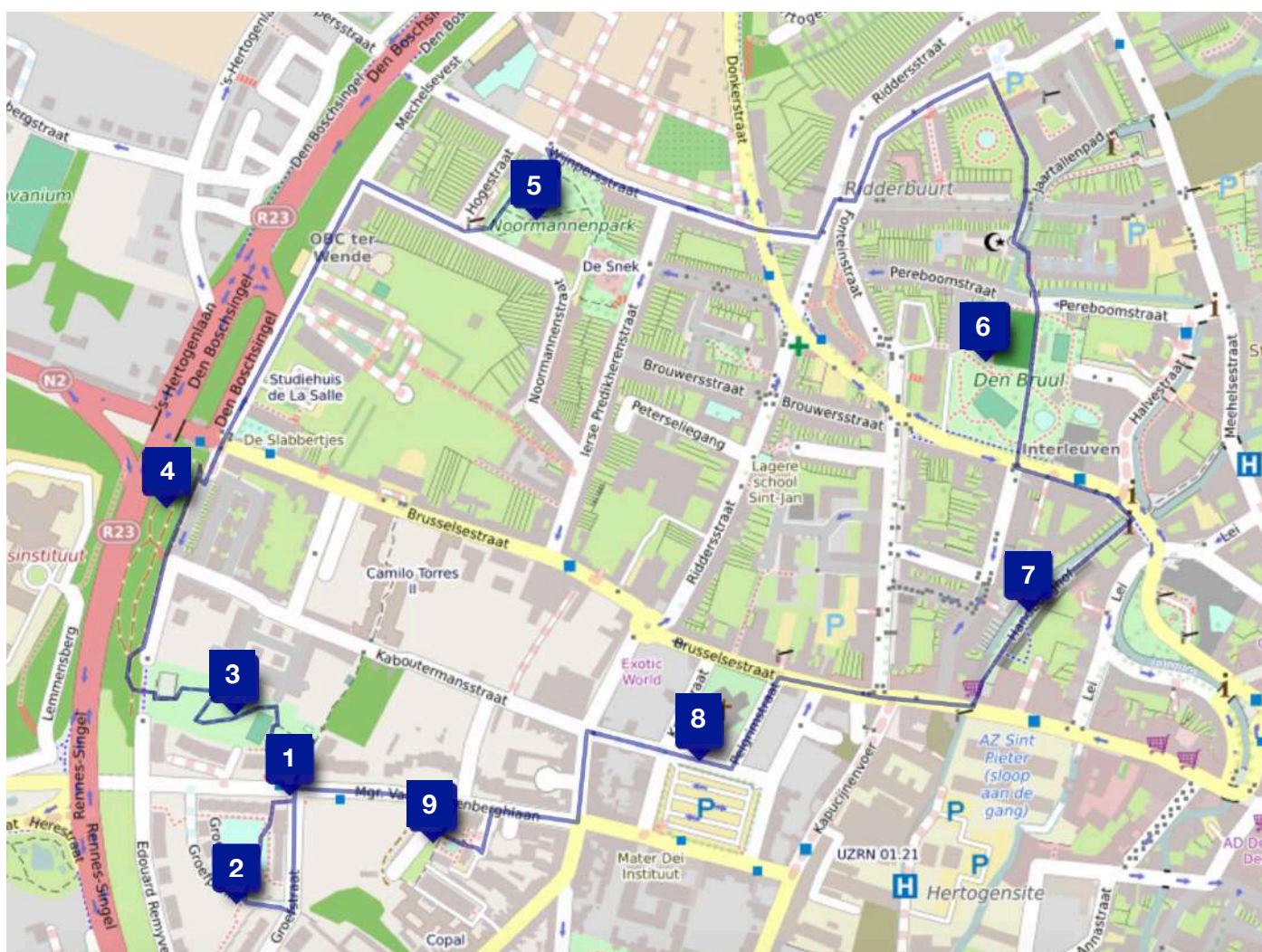

Buurtwandeling: Mannenstraat en omgeving

Nu je toch niet met een gids op stap kan bieden we je graag deze wandeling aan. Ze leidt je langs soms verrassend groene plekken en mooie uitzichten op de stad. De wandeling werd uitgewerkt door Dirk Baro met de steun van Leuven+.

Vertrekpunt : Buurtcentrum “De Mannenstraat” in de Van Waeyenberghlaan..

1. Neem de Groefstraat tot voorbij het gebouw van het **buurtcentrum** van de Mannenstraat.

Op 6 september 1996 startte de buurtwerking in een klein kamertje onderaan een appartementsblok in de Van Waeyenberghlaan. Twee jaar later verhuisde ze naar haar huidige plaats in de Groefstraat 2 waar het op 3 oktober 1998 officieel geopend werd.

In het buurtcentrum kan je de krant lezen, de computers gebruiken, een gratis kop koffie drinken, een babbeltje slaan, aan tafel schuiven voor zelfgemaakte pannenkoeken of soep of meedoen met een van de vele activiteiten zoals bv. pingpong, computerlessen en cultuuruitstappen. De buurtcentra van Leuven zetten hun schouders ook onder verschillende projecten in de stad: het verkleinen van de digitale kloof, zangprojecten met de stadssopraan of projecten van de stadskunstenaar, Leuven Klimaatneutraal, buurtmoestuinen, boekentil ...

De buurtwerker staat in voor het reilen en zeilen in het buurtcentrum. Bij de buurtwerker kan je terecht met allerlei vragen: over de dienstverlening van de stad, maar ook over een brief die je niet begrijpt, over het veranderen van elektriciteitsleverancier, over het zoeken van specifieke hulp, over een fijn idee voor de buurt, enz. Samen zoek je naar een oplossing en, indien nodig, verwijzen ze je door naar de juiste dienst.

De ontmoetingsruimte van het buurtcentrum is elke weekdag open. In de buurtcentra zijn dagelijks vele vrijwilligers actief. Ze ontvangen je met open armen.

2. Ontdek er rechts de speeltuin met beeld, de Vogelboom van **Wouter Mulier**. Wandel door de binnentuin terug naar het vertrekpunt.

Dit jaar is Wouter Mulier 30 jaar aan de slag als leerkracht beeldhouwen aan SLAC/Academie in Leuven. Bij kunstliefhebbers is hij zeker geen onbekende. Hij nam al deel aan talloze exposities in binnen- en buitenland. Maar ook als je de kunstwereld niet op de voet volgt, ken je zeker enkele van zijn werken. Denk maar aan 'De hand van Prometheus' aan het Leuvense stadskantoor of 'Fusion' aan De Kouter in Herent. Ter gelegenheid van zijn 30 jaar lesgeven heeft hij een virtuele tentoonstelling opgezet met werk van zijn eigen leerlingen. Die tentoonstelling kan je bekijken op <https://www.beeldhouwen-leuven.com/>

3. Steek de van Waeyenberghlaan over en wandel het **Van Waeyenberghpark** in, dat je naar links volgt tot aan de Remyvest. Geniet van het uitzicht. Overweeg om er ooit eens te komen picknicken.
4. Volg de **Remyvest** naar rechts, in het groene park, dat langzaam stijgt naar de **Luibank**. Geniet opnieuw van het uitzicht.

Het huidige landschap van de E. Remyvest heeft ooit een ander heel uitzicht gehad. Nadat de eerste ringmuur van Leuven te klein was geworden voor de uitbreidende stad en de verdediging door het grotere bereik van kanonnen moest aangepast worden, werd rond 1360 de tweede ringmuur voorzien, die over huidige vesten liep. Rond 1800 wijzigde ook deze situatie opnieuw en was de ringmuur met poorten een obstakel geworden voor het verkeer. De ringmuren werden samen met de poorten grotendeels afgebroken om plaats te maken voor de nieuwe 'vesten' of 'boulevards'. Vanaf 1874 mocht Guillaume Vandeput gedurende negen jaar de vesten afgraven voor de aanmaak van kareelstenen. Vanaf 1888 werden de wallen verder aangepakt, dankzij subsidies van mecenas en industrieel Edouard Remy. Dit verschaftte werk aan de werkloze bouwvakkers, die de verdere sloping van de stadswallen realiseerden.

Einde 19de eeuw werd een nieuwe parkaanleg voor een promenade uitgewerkt in laat-romantische stijl. De ontwerper van dienst was Pierre Livin Rosseels, telg van een Leuvense tuinarchitectenfamilie. Het deel tussen de Tervuurse- en Brusselsepoort werd op 1890 ingehuldigd en naar de weldoener Edouard Remy vernoemd.

Vanaf de plek 'Luibank', aan de Kaboutermansstraat, konden de flanerende Leuvenaars genieten van het overweldigende panorama op de stad Leuven en verpozen op een zitbank. Vandaag is door de ongelukkige hoekbebouwing de helft van dit stadslandschap verdwenen. Recent kwam er een bij- en vliedervriendelijk hooilandbeheer van deze vesten in voege, met twee maaibeurten per jaar waarbij de biodiversiteit terug zal toenemen.

(bron : Leuvens Historische Genootschap)

Daal de trap gedeeltelijk af tot je naar links een wegje heb dat je naar de voormalige **ijskelder** leidt.

Dit was de stadsijskelder die samen met de wat verderop gelegen tolhuisje dateren van 1825. Voor de bouw van beide tolhuizen en ijskelder werden 200.000 bakstenen gebruikt. De bedoeling was gedurende het gehele jaar ijs te voorzien voor hospitalen, leger, dokters en tandartsen. Ijs is een koortswerend en verdovend middel. Ook handelaars en particulieren konden hier ijs kopen. Het ijs was in eerste instantie afkomstig van een vijver aangelegd aan de Brusselsevest. Later werd het ijs uit de Vaartkom gehaald. De ijskelder raakte rond 1900 in onbruik door de opkomst van de ijsfabrieken.

(bron : Leuvens Historische Genootschap)

Keer op je stappen terug en daal de trap verder af naar de Remyvest en volg naar links tot aan de Brusselse poort. Daar staan twee **tolhuisjes**.

Op deze plek stond van in de 14de eeuw een stadspoort. Eerst werd die de Wijngaardpoort genoemd omdat zij gelegen was te midden van de wijngaarden. Bij de geplande aanleg van de Brusselsesteenweg in 1708 kreeg de poort een nieuwe naam, de Brusselsepoort. De poort werd in 1806 gedeeltelijk gesloopt. Na volledige afbraak van het poortgebouw in 1825, bij decreet tijdens het Hollandse Bewind, werden aan de Brusselsepoort twee neoclassicistische tolhuizen met hekken

gebouwd voor de tolheffing op ingevoerde goederen. In 1860 werd het octrooistelsel afgeschaft en werden de tolhuizen verhuurd. Een opvallende huurder van het linkertolhuis was vioolbouwer Jacques Lafortune. Deze werd als bewaker van de nabij gelegen schietbaan van de burgerwacht, den Tir, aangesteld. Hij hield er het estaminet Réunion des cyclistes open, waar fietsers konden uitblazen.
(bron : Leuvens Historische Genootschap)

Steek de Brusselsestraat over en volg de Mechelsevest. Als je hier het binnenterrein van Residentie Keizershof op nr.16 opwandelt word je beloond met een prachtig uitzicht over de stad.

5. Volg de Mechelsevest tot aan de Noormannenstraat. In de Noormannenstraat , op de hoek met de Hogestraat wandel je door het Noormannenpark .Dat is nu tuin in van de studentenresidentie "De Viking". Vroeger was dit het Woon- en ZorgCentrum "De Wingerd." Volg naar links naar de uitgang in de **Wijnpersstraat**.

De namen "De Wingerd" en de "Wijnpersstraat" zijn niet toevallig gekozen. Waar nu het terrein van de Provinciale Secundaire School "De Wijnpers" is stond in de middeleeuwen de hertogelijke wijnpers. We weten dat hertog Godfried I in 1121 een wijngaard op de zuidhelling van zijn burcht op de Keizersberg liet aanplanten. Ook de Sint-Geertruiabdij bezat talrijke wijngaarden en had haar eigen wijnpers in het Wijnpershuis. Daarnaast teelde men ook druiven in verschillende Leuvense privétuinen. Tijdens de jaren 1400 - 1500 bereikte de wijnbouw in het gebied rond de hertogelijke wijnpers zijn hoogtepunt. Na 1500 daalde de productie als gevolg van klimaatsverandering ("de kleine ijstijd") maar ook door toenemende vraag naar bier. . Na 1600 werden de meeste gronden omgeschakeld van wijngaarden naar akkerland, boomgaarden en tuinbouwteelten, die meer winstgevend bleken en een zekerdere oogst gaven. Tegen het einde van de 17de eeuw was de wijnbouw in en rond Leuven nagenoeg volledig verdwenen.

Daal de Wijnpersstraat verder af tot in de Donkerstraat die je enkele meters naar rechts volgt tot aan de open doorgang onder het appartementsgebouw naar "De stille rozentuin". Bezoek de tuin, en ook al vind je er geen rozen, je vindt er wel rust.

Verlaat de tuin, steek over aan de Donkerstraat over en volg het laatste stukje van de Wijnpersstraat tot in de Ridderstraat. Wandel even naar links en dan sla dan rechtsaf de Penitentienstraat in. Wandel dan naar links, door de Fonteinstraat , en sla net voor het Chinese restaurant "Capital 88", naar rechts, een parkje in.

Dat is het Predikherenpark. Wandel rechtdoor tot je op het Jaartallenpad uitkomt. Je blijft dat pad volgen langs de **Kwade Dijle**. Steek de Penitentienstraat over en blijf verder wandelen langs het water over het **Hambrugpad**.

“Kwaad” is een oud synoniem voor “klein” en de Kwade Dijle is niets anders dan de 4de Dijle-arm die door de stad loopt.

De Hambrug heeft dan weer niets te maken heeft de Duitse stad Hamburg, maar is afgeleid van “(in)ham”, een oude naam voor een slibweide bij een zich verplaatsende rivierbocht, in dit geval de Dijle. Aan de Hambrug stond rond 1600 tot aan de Franse Revolutie een klooster van de Griuze Zusters (Tiense Penitentieners). Het klooster, werd na de opheffing van de orde in 1796 toegewezen aan leerlooier Willemans, die een leerlooierij bezat aan de overzijde van de straat, en aan brouwer Artois, die tegen de bestaande kloostergebouwen zijn brouwerij "De Hoorn" uitbreidde. Net zoals de Perenboomstraat, bestond de basisbebouwing in de Penitentienestraat naast leerlooierijen en brouwerijen, voornamelijk uit rijwoningen van één bouwlaag. Die zijn recent verbouwd tot een nieuw woningcomplex, de VEL-site, genoemd naar de firma Van Ermegem Leuven die haar gebouwen had tussen de bocht van de Dijle, de Penitentienestraat en de Perenboomstraat.

bron : <https://inventaris.onroerendergoed.be/>

6. Je kruist nu de Pereboomstraat te en wandelt het **Bruulpark** in. Blijf altijd rechtdoor wandelen.

Het Bruulpark werd in 1957 gecreëerd op een gedeelte van het domein van het voormalig Klooster van de 11.000 Maagden.

“Bruul” is een oud Keltisch woord voor een met struiken begroeide moerassige plek.

In 1415 werd in de Halvestraat een priorij gesticht, gewijd aan de Heilige Ursula. De legende van Ursula van Keulen met de 11.000 maagden was wijd verspreid in het bisdom Luik, en bij uitbreiding, in de ganse kerkprovincie Keulen. De eerste zusters liet de bisschop overkomen van het graafschap Zutphen. De armoede in het huis was zo groot, dat verschillende zusters er wegliepen. Bisschop van Heinsberg besliste vervolgens dat kanunnikessen van Bethlehem (vandaag in Herent) er hun intrek moesten nemen. Dit was de echte start van de priorij. Zij nam progressief toe in welstand en in territorium binnen de stad Leuven. Het klooster herbergde ook een grote boerderij.

Met de afschaffing van de kloosters in Engeland (1540) trokken Engelse kloosterzusters onder meer naar Leuven. Zij namen hun intrek in de priorij in de Halvestraat.

Onder het bestuur van de Oostenrijkse keizer Jozeff II dreigde de afschaffing van de priorij maar de priorin Catherine Adriaens kon die bermijden door een meisjesschool te stichten binnen haar kloostermuren. In de jaren 1783-1784 werd de priorij verder uitgebouwd met leslokalen en een pensionaat voor meisjes. Met het Frans bestuur in Leuven werd de priorij dan toch afgeschaft en moesten de 30 religieuzen te voet door de sneeuw vertrekken. v. De grond werd in twee gedeeld, en verkocht. Het park waar je nu door wandelt ligt op het terrein van de vroegere tuin van de priorij.

bron : <https://inventaris.onroerendergoed.be/>

Na je bezoek aan het Bruulpark steek je de Brouwersstraat over, wandelt even naar links, en sla dan rechts af.

7. Je wandelt nu door de **Handbooghof** langs de Dijle en de oude eerste stadsmuur tot aan de Brusselstraat, die je naar rechts volgt.

De Handbooghof is een wandelweg, genoemd naar het oefenterrein van de Sint-Sebastiaansgilde of de Gilde van de Handboog, tussen de Dijle en de eerste stadswalling, waarvan nog twee torenresten overblijven en een stuk stadsmuur dat gedeeltelijk bij de voormalige brouwerij/mouterij "de Hopbloem" (Lei 19) geïncorporeerd werd. Het is één van de vijf restanten de stad nog rijk is van de oude stadsmuur uit de 12e eeuw. Deze was oorspronkelijk 2,7 km lang, had 31 torens en 11 poorten, maar werd in de 18e eeuw grotendeels afgebroken.

bron : <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>

8. Via de Pelgrimstraat, waar je links afslaat kom je aan de **Sint-Jacobskerk** Je kan er informatie lezen over de bedevaarten naar Sint-Jacob van Compostella.

De Sint-Jacobskerk is een van de vijf Leuvense kerken die al in de middeleeuwen een parochiekerk waren. Ze lag toen zowat 250 meter buiten de eerste stadsmuur en was omgeven door een kerkhof. Bijna sinds de bouw heeft ze te kampen met stabiliteitsproblemen door de moerassige ondergrond. Dat leidde in 1963 tot de sluiting van de kerk, die sindsdien voorlopig wordt geconsolideerd en waaruit de kunstwerken en meubels zijn verwijderd.

De kerk is een gebouw uit heel diverse tijden. Ze brengt als het ware een les in bouwstijlgeschiedenis: de romaanse toren, met zijn befaamde 'duivelsklokje' dat buiten aan de torenkap hangt, dateert uit het begin van de 13de eeuw, behalve de spits. Dit is het enige onderdeel dat nog overblijft van de oude romaanse kerk die hier eerst stond. Het gotische schip is van kort voor en na 1300, en de dwarsbeuk uit de jaren 1467-1488 is van de hand van Matthijs de Layens, een van de bouwmeesters van het Leuvense stadhuis. De zijkapellen zijn in loôp van de 16de eeuw gebouwd en het koor tot slot werd eind 18de eeuw heropgericht.

Al in de middeleeuwen was de Sint-Jacobskerk een drukbezochte halte voor bedevaarders die vanuit Duitsland de lange weg naar Santiago (Sint-Jacob) van Compostela wilden of moesten gaan. Dat leverde voor de kerk ook inkomsten op en in de 15de eeuw beleefde ze een grote bloei. Er stonden toen zomaar even achttien altaren en de kerk was zelfs een (bescheiden) kapittelkerk. Ze is vooral bekend voor het Sacrament van Mirakel, een miraculeuze hostie, die na ontvangst in 1380 bij de Paters Augustijnen in Leuven, na de Franse revolutie in 1803 in de Sint-Jacobskerk terecht kwam. De Sacramentstoren is, als een van de weinige in Vlaanderen, nog altijd aanwezig in de kerk.

De Vrienden van de Sint-Jakobskerk ijveren vanuit de parochie mee voor de herbestemming van de Sint-Jakobskerk. Met de steun van Het Leuven Historisch Genootschap zetten ze mee hun schouders onder evenementen zoals het sociaal kunstenfestival Kunst in de Steigers. Samen brengen ze ook

publicaties uit over de Sint-Jakobskerk en steunen ze de Leuvense klokken- en beiaardvereniging Campanae Lovanienses bij de projectaanvraag voor de restauratie van het LION-torenuurwerk van de Sint-Jakobskerk.

bron : *Erfgoedcel Leuven*

Via de Hertstraat bereik je de Goudbloemstraat die je naar links volgt tot aan de Van Waeyenberglaan, die je terugbrengt naar je vertrekpunt.

9. Noot : Wie nog niet moe is neemt naar links de Vestinggang, om langs het speelparkje en de **Pioengang** opnieuw in de Van Waeyenberglaan te komen.

De Pioengang is een 19de-eeuwse gang met arbeidershuisjes die door middel van een pad van het grasplein gescheiden zijn en tussen 1875 en 1878 in opdracht van J. Rans gebouwd werden in de tuin van zijn eigendom aan de Mannenstraat, de huidige Monseigneur Van Waeyenberglaan. In 1985 werden de huisjes van de gang herbestemd tot sociale woningen.

bron : <https://inventaris.onroerendergoed.be/>

Mannenstraat, nu Van Waeyenberglaan, ter hoogte van de Groefstraat en Buurtcentrum.

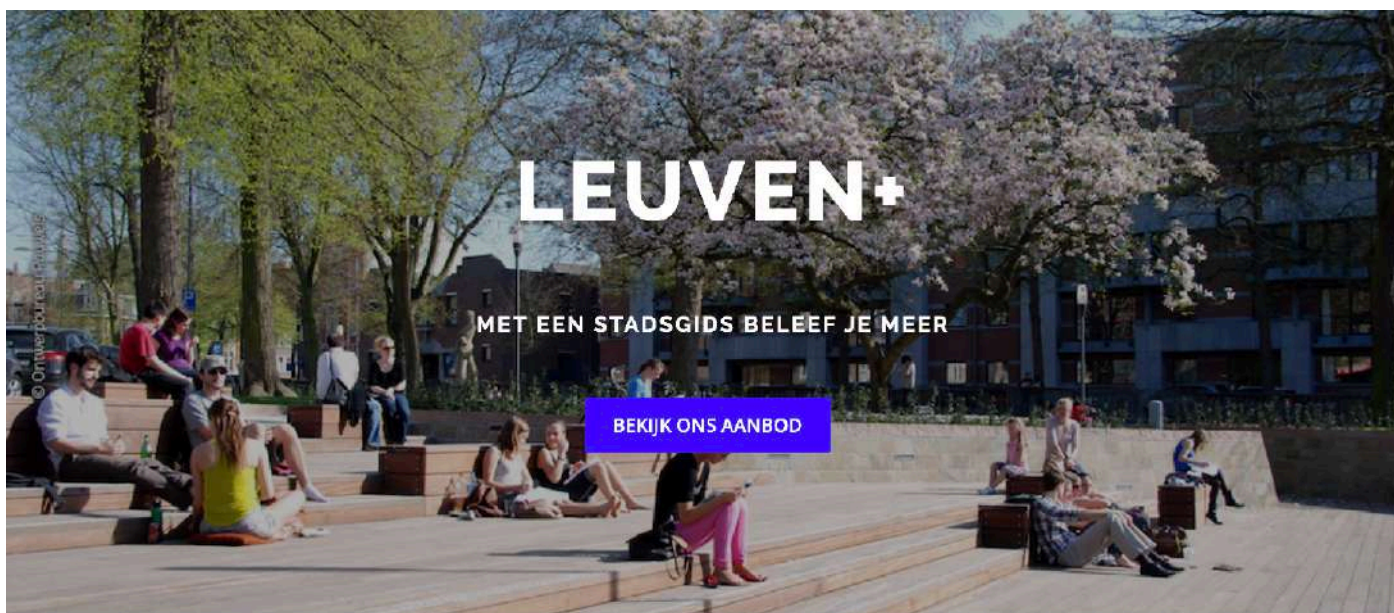

Remyvest/park, aan de Tervuurse poort, voor het doortrekken van de ring in 1958.

Heb je genoten van deze wandeling en smaakt die naar meer? Je vindt een uitgebreid programma van begeleide wandelingen en fietstochten op de site van Leuven+ :

www.leuven-plus.be.

Vergeet zeker niet om ons programma van wandelingen voor individuele bezoekers te bekijken.

GROEPEN   DAGTRIPS   INDIVIDUEEL   SCHOLEN   MENSEN MET BEPERKINGEN   FIETS   LEUVEN+ KOMT NAAR JE TOE